

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tule ja onnistu.

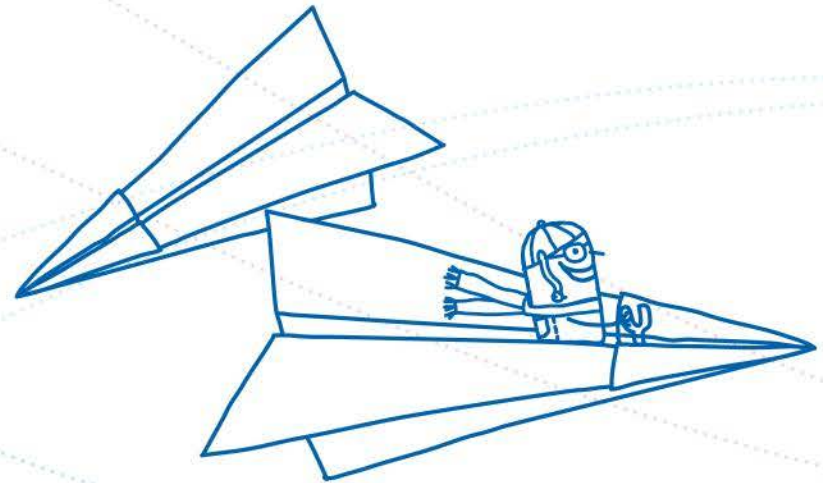
Yhdistyslain viimeisimmät uudistukset

Inkeri Louekoski

22.5.2018

Yhdistyslain viimeisimmät uudistukset

- Viimeisimmät lakiuudistukset tulivat voimaan 1.7.2016.
- Osa uudistetuista lainkohdista tulee kuitenkin voimaan vasta myöhemmin asetuksella säädettävänä ajankohtana.
- Lakimuutosten tavoitteena yhtenäistää lainsäädäntöä lähemmäksi muuta yhteisölainsäädäntöä.

Päätöksen moitteenvarauisuus

- Lakia tarkennettu siten, että yhdistyksen kokouksen, valtuutettujen tai hallituksen päätöksen julistamiseen pätemättömäksi voi johtaa vain sellainen menettelyvirhe, **jolla on voinut olla vaikutusta päätöksen sisältöön tai muutoin jäsenen oikeuteen.**
- Menettelyvirheitä voivat lain tai yhdistyksen sääntöjen noudattamatta jättämisen lisäksi olla myös muiden yhdistyksessä hyväksytyjen tai vakiintuneeseen käytäntöön perustuvien menettelsääntöjen noudattamatta jättäminen.
- Päätös voi vaikuttaa muutoin jäsenen oikeuteen esimerkiksi, kun jäsenen oikeuden käyttäminen edellyttäisi osallistumista yhdistyksen kokoukseen ja kokouskutsuun liittyvän virheen tai puutteen vuoksi jäsen ei ole voinut osallistua kokoukseen.
- Aiheellinen tarkennus varsinkin ajatellen verkon kautta tapahtuvaa etäosallistumista yhdistyksen kokoukseen.

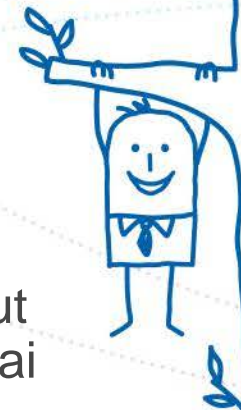
Yhdistyksen päättämä purkaminen

- Yhdistyksen päätettyä purkautumisesta selvitystoimiin ei tarvitse ryhtyä, jos yhdistyksen kokous samalla hyväksyy hallituksen laatiman loppuselvityksen, jonka mukaan yhdistyksellä ei ole velkoja.
 - Toteutuu käytännössä suurella osalla yhdistyksiä.
 - Yhdistyksillä ei ole merkittäviä varoja tai velkoja tai taloudellisesti merkittävä toiminta on yhtiöitetty.
- Selvitystoimien tarkoitusta selvennetty.
 - Yhdistyksen varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä jäljelle jääneiden varojen käyttäminen sen mukaan kuin yhdistyksen säännöissä määrätään ja laissa säädetään.
 - Selvitystoimista vastaa hallitus, jos ei nimenomaisesti valita yhtä tai useampaa selvitysmiestä.

Yhdistyksen päättämä purkaminen

- Säännöksiä selvitysmiehestä ja hänen vastuusta selvennetty:
 - Toimikausi alkaa valinnasta ja jatkuu toistaiseksi.
 - Selvitysmieheen sovelletaan suurelta osin samoja lain säännöksiä kuin hallitukseen ja hallituksen jäseniin.
 - Mm. velvollinen korvaamaan vahingon jonka hän on toimessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhdistykselle sekä vahingon, jonka hän on yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä rikkomalla aiheuttanut yhdistyksen jäsenelle tai muulle.
 - Oikeus pyytää julkista haastetta sekä velvollisuus hakea yhdistyksen asettamista konkurssiin, jos sen varat eivät riitä velkojen maksamiseen.

Yhdistyksen päättämä purkaminen

■ Loppuselvitys

- Tulee laatia ilman aiheetonta viivytystä.
- Sisältää selostuksen velkojen maksusta ja jäljelle jääneiden varojen käyttämisestä sekä tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset tai toiminnantarkastuskertomukset selvitystilan ajalta.
- Loppuselvityksestä on tehtävä tilintarkastus tai toiminnantarkastus.
- Tulee säilyttää kirjanpitolain mukaisesti vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisen jälkeen.

Yhdistyksen päättämä purkaminen

- Yhdistysten jäsenten tiedonsaantioikeuksia parannettu
 - Selvitysmiesten on kutsuttava koolle yhdistyksen kokous tarkastamaan loppuselvitys, jollei se ole tarpeetonta yhdistyksen varojen vähäisyys ja muut seikat huomioon ottaen.
 - Tarpeetonta esimerkiksi, mikäli yhdistyksellä on vain hyvin vähän jäseniä.
 - Loppuselvityksen tiedoksi antaminen ja tarkistaminen voidaan käytännössä usein toteuttaa jäsenten suostumuksella myös sähköpostikeskustelun avulla tai muulla vastaavalla tavalla.
- Varojen käyttöä yksinkertaistettu ja nopeutettu yhdistyksen purkautuessa.
 - Varat tulee käyttää sääntömääräyksen mukaan. Jos se ei ole mahdollista niin selvitysmies luovuttaa varat yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseen.

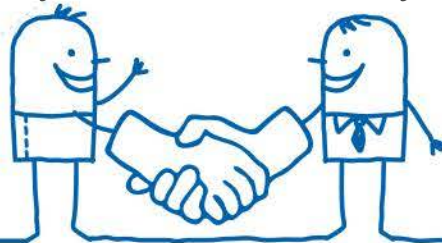
Yhdistyksen päättämä purkaminen

- Velkojen suojaa parannettu ja varoja saaneen vastuuta selkeytetty.
- Jos velkoja ei ole maksettu ennen kuin varat on käytetty sääntöjen tai lain mukaisesti, varoja saanut vastaa saamiensa varojen määrällä yhdistyksen velkojen maksamisesta.
- Purkautunut yhdistys
 - Laki: Yhdistys katsotaan puretuksi, kun purkautumisesta on tehty merkintä yhdistysrekisteriin.
 - HE: Purkautumisen rekisteröimisen jälkeen yhdistys voi jatkaa rekisteröimättömänä yhdistyksenä vs. Halila, Tarasti: ”Yhdistys on purkautunut kokonaan, sillä yhdistys ei ole hakenut rekisteröinnin purkamista vaan koko yhdistyksen toiminnan lopettamista...
...Lisäksi uuden rekisteröimättömän yhdistyksen syntyminen viranomaisen pakottavin toimin on perustuslain turvaamaan negatiivisen yhdistymisvapauden vastaista.”

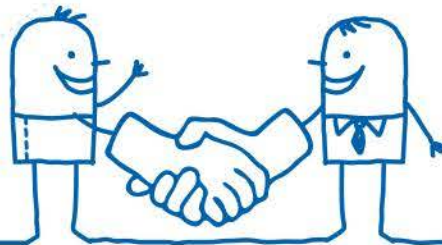
Toimintansa lopettaneen yhdistyksen määrääminen purettavaksi

- Rekisteripoistoja helpotettu ja nopeutettu sekä yhdistysrekisteritietojen ajantasaisuutta parannettu.
- Jos yhdistyksen toiminta on loppunut eikä yhdistystä ole purettu, sen jäsen ja muu, jota asia koskee, voi hakea PRH:lta yhdistyksen määräämistä purettavaksi.
- Hakemus on maksullinen.
- Jollei muuta näytetä, yhdistyksen toiminnan katsotaan loppuneen, jos viimeksi yhdistysrekisteriin tehdystä ilmoituksesta on kulunut vähintään kymmenen vuotta.

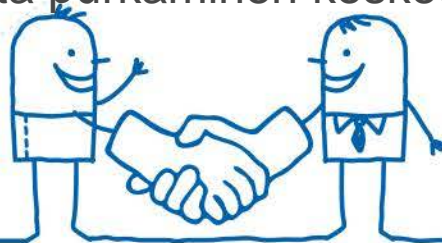
Toimintansa lopettaneen yhdistyksen määrääminen purettavaksi

- PRH lähettää yhdistykselle kirjeitse tiedustelun siitä, toimiiko yhdistys.
- Mikäli yhdistys ei ilmoita toimivansa, julkaistaan Virallisessa lehdessä kehoitus niille jäsenille ja velkojille, jotka haluavat esittää purettavaksi määräämistä koskevia huomautuksia, tekemään huomautukset kirjallisesti kehotuksessa mainittuun määräpäivään mennessä. Kuulutusaika on viisi kuukautta.
- Kuulutuksesta tehdään rekisterimerkintä. Rekisteriote lähetetään yhdistykselle.

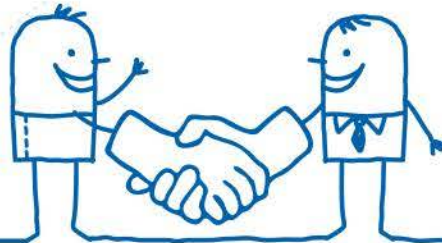
Toimintansa lopettaneen yhdistyksen määrääminen purettavaksi

- Jos yhdistyksen ilmoitetaan toimivan tai muuten vastustetaan purkamista, purkamista hakeneen on saatettava vireille vahvistuskanne purkamisen edellytysten vahvistamiseksi yhdistyksen kotipaikan käräjäoikeudessa.
- Suostuessaan purkamishakemukseen PRH määrää tarvittaessa hakijan tai muun henkilön selvitysmiehenä huolehtimaan selvitystoimista.
- Hakija vastaa selvitystoiminnan kustannuksista, jos yhdistyksen varat eivät riitä siihen.
- Lopputilitys tulee pitää yhdistyksen ja sellaisten muiden nähtävänä, joiden oikeutta purkaminen koskee.

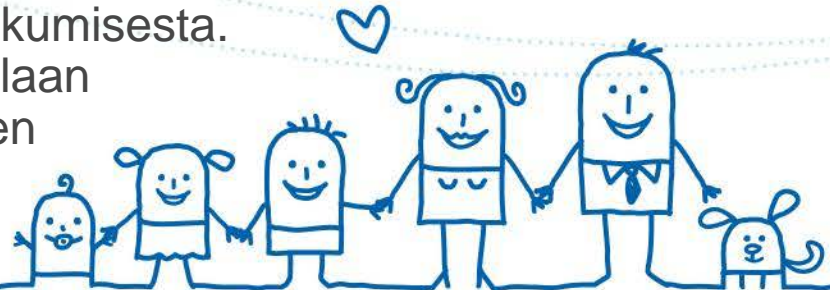
Toimintansa lopettaneen yhdistyksen määrääminen purettavaksi

- Yhdistys voidaan poistaa rekisteristä myös, jos sen varat eivät riitä selvityskulujen kattamiseen, varojen määrästä ei saada tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ota vastatakseen selvityskustannuksista.
- PRH poistaa yhdistyksen rekisteristä, jos ennen asian ratkaisemista ei näytetä, että purkamiselle ei ole perustetta.
- Tämän jälkeen yhdistys katsotaan kokonaan lakanneeksi.
- 15.5.2018 mennessä PRH on määrännyt hakemuksesta 20 yhdistystä purettavaksi.

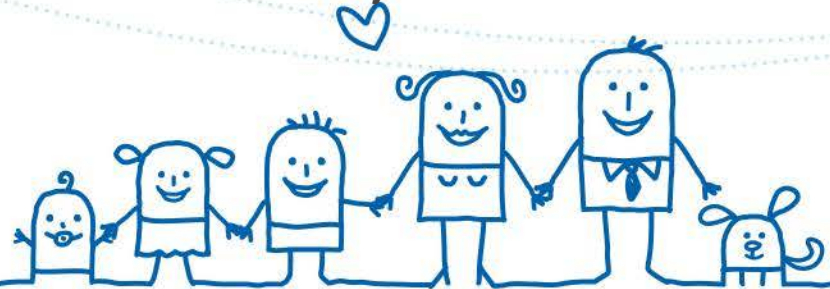
Toimimattomien yhdistysten massapoisto

- PRH voi määrätä yhdistyksen poistettavaksi rekisteristä, jos yhdistyksen viimeksi tehdystä rekisteri-ilmoituksesta on kulunut vähintään kaksikymmentä vuotta eikä muutoin ole syytä olettaa yhdistyksen toiminnan jatkuvan.
- Toiminnan jatkumista selvitetään muun muassa verohallinnon rekistereistä ja maanmittauslaitoksen kiinteistörekisteristä.
- Ennen yhdistyksen poistamisesta rekisteristä PRH:n on julkaistava virallisessa lehdessä kuulutus, jossa kaikkia poistomenettelyssä olevia yhdistyksiä kehoitetaan viiden kuukauden kuluessa kirjallisesti ilmoittamaan toimintansa jatkumisesta. Lisäksi PRH:n on pidettävä verkkosivullaan menettelyn kohteena olevien yhdistysten nimet ja rekisterinumero.

Toimimattomien yhdistysten massapoisto

- PRH:n tulee pitää viiden vuoden ajan poistopäätöksestä nettisivuillaan tiedot rekisteristä poistetuista yhdistyksistä.
- Yhdistysrekisteristä poistetut yhdistykset, jotka ilmoittavat viiden vuoden kuluessa poistamisesta, että ne toimivat, palautetaan hallintolain mukaisella oikaisumenettelyllä rekisteriin.
- Ensimmäinen PRH:n massapoistomenettely alkoi 2016.
- 16.1-19.2.2017 poistettiin yhteensä 34975 yhdistystä. Alkuperäisellä poistolistalla olleista yhdistyksistä 715 ilmoitti määräajassa toimivansa.
- 15.5.2018 rekisteriin oli palautettu oikaisumenettelyllä 207 poistettua yhdistystä.

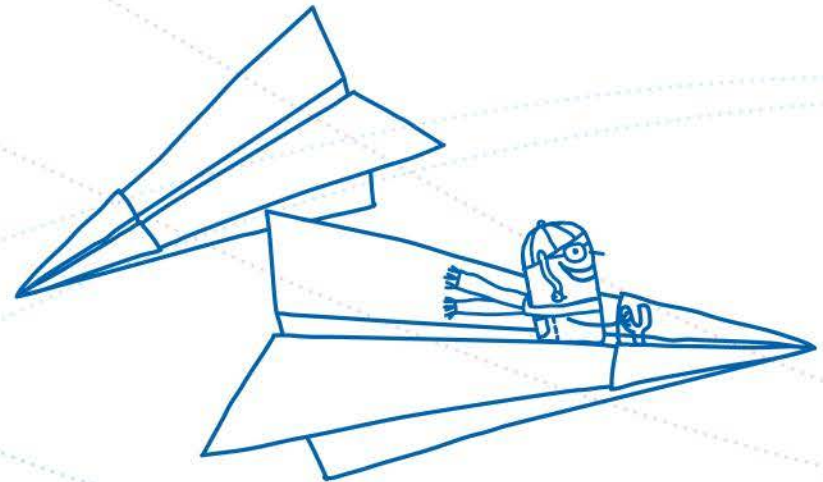
Rekisteristä poistamisen oikeusvaikutukset

- Rekisteristä poistamisen jälkeen ry:stä tulee rekisteröimätön yhdistys.
 - Yhdistyksen varallisuus säilyy ja se vastaa sen veloista.
 - Yhdistyksen puolesta toimiva ei vastaa toimista, jotka ovat välttämättömiä velan maksamiseksi tai omaisuuden arvon säilyttämiseksi.
- Varoja ei saa käyttää ilman selvitystoimia.
 - Mikäli varoja on alle 8000 euroa eikä yhdistyksellä on tunnettuja velkoja, voidaan varat jakaa viiden vuoden kuluttua ilman selvitysmenettelyä säännöissä määrättyyn tarkoitukseen.

Yhdistyksen purkaminen, jos rekisterissä ei ole puheenjohtajaa

- Menettely mahdollista joko hakemuksesta tai PRH:n aloitteesta.
- Hakemuksen tekemiseen oikeutettuun, yhdistyksen kuulemiseen, selvitysmiehen määräämiseen ja selvitysmenettelyyn sovelletaan samoja säännöksiä, kuin silloin, jos yhdistystä haetaan purettavaksi.
- Laissa sanamuoto ”määrätä purettavaksi” vs. rekisteripoistojen kohdalla termi ”poistettavaksi rekisteristä”.
- Lienee kuitenkin tulkittava, että yhdistyksestä tulee rekisteröimätön yhdistys.

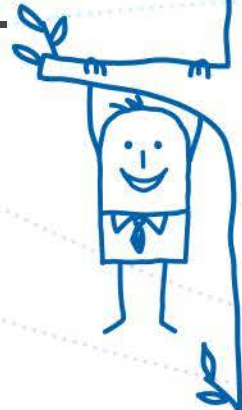
Oma ero / tehtävän lakkaaminen ja valtuutus ilmoituksen allekirjoittamiseen

- Lakiin lisätty säännös, jonka mukaan jokainen rekisteriin merkitty henkilö, joka on eronnut tai jonka tehtävä on muutoin lakannut, voi tehdä tästä itse rekisteröinti-ilmoituksen.
- Ennen lainmuutosta kaikkien ilmoitusten tuli olla hallituksen puheenjohtajan allekirjoittamia.
- **Muutos**ilmoituksen voi allekirjoittaa myös ilmoituksen tekemisestä vastuussa olevan valtuuttama henkilö.
- Mahdollista vain paperilla tehdyissä ilmoituksissa.
- Valtakirja tulee oheistaa ilmoitukseen.

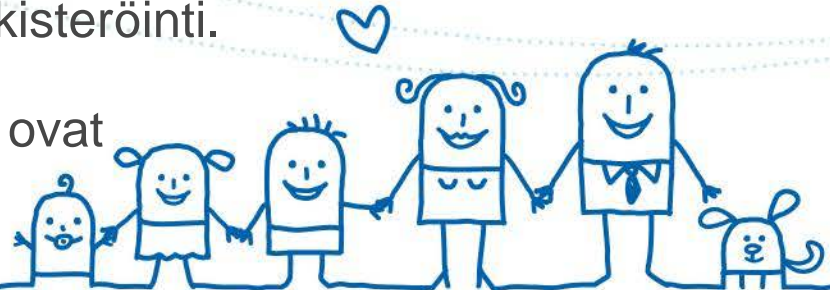
Myöhemmin asetuksella voimaan tulevat säädökset

- Hallituksen jäsenet voidaan ilmoittaa yhdistysrekisteriin ja rekisteri-ilmoitukset voi allekirjoittaa puheenjohtajan lisäksi muut rekisteriin ilmoitetut hallituksen jäsenet.
- Hallituksen tulee hoitaa huolellisesti yhdistyksen asioita ja hallitus edustaa yhdistystä.
- Helpottaa rekisteri-ilmoitusten tekemistä.
- Allekirjoittajan tulee vakuuttaa, että perustamisessa tai muutoksessa on noudatettu yhdistyslain säännöksiä.

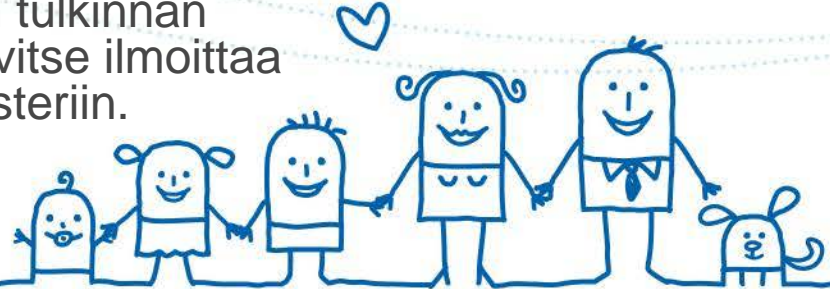
Yhdistyksen tosiasialliset edunsaajat

- Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä
 - ”Tavoitteena on estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja selvittämistä sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia.”
- Laki voimaan 3.7.2017.
- Yhdistyksiin sovellettavat säännökset ensisijaisesti:
 - 1 luvun 7 §: tosiasiallisten edunsaajien määritelmä.
 - 6 luku: tosiallisten edunsaajien rekisteröinti.
- Yhdistyksen tosiasiallisia edunsaajia ovat **rekisteriin merkityt hallituksen jäsenet.**

Yhdistyksen tosiasialliset edunsaajat

- Yhdistykset ovat 1.1.2019 alkaen velvollisia ylläpitämään täsmällisiä ja ajantasaisia, laissa edellytetyjä tietoja tosiasiallisista edunsaajista ja pyynnöstä ilmoittamaan tiedot rahanpesulaissa tarkoitetulle ilmoitusvelvolliselle.
- 1.7.2019 lähtien oikeushenkilöiden on ilmoitettava tosialliset edunsaajat PRH:lle.
- Yhdistysten osalta käytännössä jo nyt puheenjohtaja tulee yhdistyslain mukaisesti ilmoittaa yhdistysrekisteriin viipymättä. Hallituksen muut jäsenet voidaan asetuksen voimaan tulon jälkeen ilmoittaa rekisteriin.
- Vaikka lain 6 luvussa säädetään tosiasiallisten edunsaajien rekisteröinnistä, niin lain 1 luvun 7 §:n tulkinnan mukaan yhdistysten ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa erikseen tosiasiallisia edunsaajia rekisteriin.
- Yhdistysrekisteriin ei tehdä tarkentavaa merkintää tosiasiallisista edunsaajista.

Kiitos!

Inkeri Louekoski
Erityisasiantuntija
Yritykset ja yhteisöt
Patentti- ja rekisterihallitus
www.prh.fi

